

III PRIKAZI KNJIGE

12(22)#12 2023

Halima Sofradžija

Fakultet političkih nauka, Odsjek sociologije, Sveučilište u Sarajevu, Bosna i Hercegovina
halima.sofradzija@fpn.unsa.ba

U novo stoljeće bez kompasa

**Prikaz knjige: ŽIVOT JE VEĆI OD SVAKE OBMANE
(Eseji o društvu i medijima) autorice Fahire Fejzić Čengiđ**

Eseji sklopljeni u korice ove knjige, nesumnjivo traže naročito angažiranog čitaoca, koji će prepoznati vrijednost odvažnosti izricanja u oskudnom vremenu, bremenitom nebrotjenim napregnutostima, dilemama, nejasnoćama, tihim (neki bi rekli posvemašnjim) nestankom samorazumljivosti onoga što nazivamo životom (transhumanizam, kiborgizacija, epigenetika..), dodirivanjem krajnosti postmodernog doba, napokon, “brigovanjem”, heideggerijanski rečeno, a koji sasvim sigurno neupitno obilježavaju svijet u kojem živimo.

Svi tekstovi u ovoj knjizi, naslovljenoj *Život je veći od svake obmane* u širokom obuhvatu raznorodnih, više nego aktualnih tema o kojima već postaje obavezom govoriti, međusobno su mnogostruko, vidljivo i nevidljivo, višerazinski umreženi kao “platforma od struna”, gdje je svaki tekst sam po sebi, po svojoj sadržajnosti, svojevrsna značajna smjernica za nove spoznaje i putokaze, ali istovremeno, u konačnici, primjetno svi obuhvaćeni eseji tematski neosporno imaju prepoznatljivu konsonantnost, dajući nesumnjivo vrijednu cjelinu – knjigu, koja je pred nama s namjerom da na poseban način svjedoči o trajnoj ljudskoj plemenitoj potrebi da se ovaj nikad dohvatljivi i trajno zagonetni svijet promišlja u svim prilikama i svim vremenima, o čemu autorica Fahira Fejzić Čengiđ govori već na prvim stranicama ove knjige. Sudbinski je svako pero ozbiljnog pisca u usudnom traganju za snažnim, dubokim izrazom, suštinom i spoznajama koje će se “dovesti do riječi”, u *potrazi za savršenim jezikom*, o kojem je svojevremeno govorio Umberto Ecco, jer se tako misao dovodi u *prisutnost, u život* – to nastojanje prepoznatljivo je ovdje svakom ispisanom rečenicom, osnaženo brojnim teorijskim izvorima, svakom poredbom i primjerom, u nakani da se zahvati, raskrili, otvori razumijevanju upravo svako osvjetljeno pitanje, a brojna su, koja se bave temeljnim problemima naše savremenosti.

Izgleda da smo već odavno zakoračili u svijet “gdje nam stare mape neće biti od koristi” (Nesh), sa nagovještajima novih, dubokih, neprestanih transformacija koje kontinuirano i ubrzano zahvataju postmoderni svijet, što nam autorica Fejzić Čengić dodatno približava u razumijevanju složene novostvarnosti, u okviru naslova *Uplovili smo u novi vijek bez kompasa*, gdje analizira *krizu postmoderne i njene prezentacije u savremenim masmedijima*. *Treba reći da autorica u ovim propitivanjima podsjeća na Urlicha Becka i njegovo razumijevanje savremenog društva kao društva rizika, te Amina Maloufa kao autora metafore o modernosti kao svojevrsnoj poremećenosti svijeta, jer oba ova mislioca, svaki na svoj način, snažno pozicioniraju ulogu masmedija i njihovih medijskih moći u modernim društvima.*

Autorica nas kroz nastavak svojih promišljanja i analiza te značajnih sinteza korak po korak i s pažnjom privodi spoznaji da Stvarnost sve više postaje medijski konstrukt, svojevrsni poduhvat stvaranja konstrukcije novih svjetova (pojavljujemo kao “korisnici” stvarnosti koja ima beskrajno različite medijske interpretacije): “Neosporno je ulogu nekadašnje neposrednosti, direktnosti, izravnosti, susretanjima, ljepoti življenja preuzela ogromna i rasprostranjena medijska mašinerija, taj nevjerovatni instrumentarij koji je građen posljednjih dvadeset godina intenzivno a prethodnih stotinjak postupnije, postao je nezamjenjiv posrednik, spojnica, instrumentarij ili globalni medij koji je zamijenio stvarnost. Stvarne empirijske, iskustvene i uobičajene sekunde, minute, sate i dane življenja, kušanja i postojanja nadomještali su isposredovani, medijalizirani učinci među ljudima. Činili su to najčešće uz pomoć svog glavnog elementa, pomoću ekrana”.

Na tom čarobnom četverouglu smještene su tolikobrojnei izazovne, a počesto manipulativne i zavodljive one slike pretakanja, pretvaranja i pervertiranja mogućnosti kako ih Ugrešićka u knjizi *Karaoke kultura* definira, dakle očitim mogućnostima transformacije, metamorfoze i teleportacije u nešto drugo ili nekoga drugoga puno su zanimljivije od rovanja po jastvu, što (p)ostaje nezamisliva zadaća ove kulture ekrana, svijeta slike i nadrealizma pretvaranja. O ovome govori rukopis autorice Fahire Fejzić Čengić, odmaknut od bilo kakve prizemne ili prolazne kritike bez smisla, jer svaki put ova kritika stopljena je s pozivom na povratak etici javne riječi, moralu javnog djelovanja i argumentiranja, časnom profesionalnom informativnom i komunikacijskom djelovanju gdje god su činjenice, istina, dobrota i ljepota svijeta posrijedi.

Stoga je ovaj rukopis ne samo važan profesionalnim djelatnicima u javnom prostoru u medijskoj mašineriji već neizostavnoj u svekodnevnicima, studentima, akademskoj zajednici jednako tako i široj publici koja sve tješnje mora poznavati medijske mogućnosti, medijsku kulturu, medijsko pojavljivanje i djelatnost, medijska zastranjivanja i marketinške trikove koju nam dromološki (preubrzano) promiču pred umom i očima - a život je potrebno dostojanstveno jednostavno živjeti.

This journal is open access and this work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.